

Náhrada nemajetkovej ujmy vo svetle rozsudku Súdneho dvora EÚ vo veci Haasová

JUDr. Imrich Fekete, CSc.

Omšenie, 18. 5. 2015

1

Úvodné poznámky

Nemajetková ujma – všeobecné poznámky (§ 13, § 442/2, § 442a, § 509, § 3 ods. 5 ZOS - cestovná zmluva?)

Peňažná náhrada za nemajetkovú ujmu (§ 13 ods. 2 OZ)

Majú nárok na náhradu škody tretie osoby?

Nemajetková ujma pozostalých v kontexte dopravnej nehody - aký to má súvis s PZP?

Plán prezentácie:

- 1. Skutková stránka kauzy Haasová versus Petřík/Holingová**
- 2. Právny rozbor rozsudku ESD C-22/11**
- 3. Úprava nemajetkovej ujmy v ostatných európskych štátoch**
- 4. Závery, resp. úvahy de lege ferenda**

2

Kauza Haasová versus Petřík/Holingová

Prológ kauzy Kauza Haasová versus Petřík/Holingová

Chronológia kauzy:

Smrteľná DN na území ČR 7. 8. 2008: zrážka MV s českým EVČ a MV so slovenským EVČ

Nehodu spôsobilo MV evidované v ČR (škodca poistený PZP v ČR).

V slovenskom MV zomrel spolujazdec –občan SR: zanechal vdovu a dve deti.

Podľa Haagskeho dohovoru sa na zodpovednosť za škodu aplikuje český OZ

Vdova a deti dostali odškodnenie od poisťovne škodcu (§ 444 ods. 3 českého OZ: každý dostal v prepočte po 10.000 eur).

Žaloba vdovy voči vodičovi (Petřík) a prevádzateľovi (Holingerová) = Okresný súd Vranov n/T priznal ďalších 15.000 Eur

Odvolanie na Krajský súd Prešov → Prejudiciálna otázka zo 17. 2. 2012 pred ESD

3

Prejudiciálna otázka pred ESD

Má sa článok 1 ods. 1 smernice Rady 90/232 EHS zo 14. mája 1990 o aproximácii právnych predpisov členských štátov týkajúcich sa poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorových vozidiel (1) v spojení s čl. 3 ods. 1 smernice 72/166 EHS (2) vykladať tak, že mu odporuje vnútroštátna právna úprava (akou je právna úprava vyplývajúca z § 4 zákona č. 381/2001 Z. z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla a § 6 zákona č. 168/1999 Sb. o pojištění odpovědnosti za škodu způsobenou provozem vozidla), podľa ktorej zodpovednosť za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla nepokrýva nemajetkovú ujmu vyjadrenú v peňažnej forme, spôsobenú pozostalým po obetiach dopravnej nehody spôsobenej prevádzkou motorového vozidla?

Takto položená prejudiciálna otázka vyvoláva otázky. Fakty ⇒

⇒ žiadna **poisťovňa nebola v danom spore účastníkom konania**, a preto otázka poistného krytia z povinného zmluvného poistenia bola absolútne nenáležitá,

⇒ na právne posúdenie nárokov všetkých poškodených osôb sa podľa vyššie uvedeného Haagskeho dohovoru **nevzťahovalo slovenské právo** a teda neprichádzala do úvahy ani aplikácia zákona č. 381/2001 Z. z. o povinnom zmluvnom poistení,

⇒ vyššie **citované smernice neriešia odškodňovanie obetí dopravných nehôd**; slovenský súd bol tak oprávnený sa iba opýtať, či SR riadne transponovala citované články smerníc do svojho právneho poriadku.

4

Články citovaných smerníc ES/EU a názor zástupcu vlády SR

- Čl. 3 ods. 1 smernice č. 72/166/EHS: „Každý členský štát prijme v súlade s článkom 4 všetky primerané opatrenia, aby zabezpečil, že zodpovednosť za škodu spôsobenú prevádzkou vozidiel obvykle sa nachádzajúcich na jeho území je pokrytá poistením. Rozsah krytia zodpovednosti a podmienky tohto krytia sa určia na základe týchto opatrení“.
- Čl. 1 ods. 1 smernice č. 90/232/EHS „... poistenie uvedené v čl. 3 ods. 1 smernice č. 72/166/EHS bude pokrývať zodpovednosť za osobné škody spôsobené všetkým cestujúcim okrem vodiča vyplývajúce z používania vozidla“.
- Kancelária zástupcu SR pred súdmi EÚ z 29. 3. 2012, č. 00178/Os/2012/AC z 29. marca 2012): SR v celom rozsahu a miestami aj nad rámec európskeho práva transponovala všetky smernice ES/EÚ, ktoré sa týkajú povinného zmluvného poistenia.
- Na záver kancelária uviedla: „Právny rámec EÚ týkajúci sa poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorových vozidiel sa má vykladať tak, že nevyžaduje, aby rozsah poistného krytia zahŕňal aj náhradu nemajetkovej ujmy, ktorú utrpeli pozostalí po obeti dopravnej nehody v dôsledku zásahu do ich osobnostných práv.“

5

Rozsudok ESD z 24. 10. 2013 vo veci Haasová/Petrík, Holingová, sp. zn. C-22/12

„Článok 3 ods. 1 smernice Rady 72/166/EHS z 24. apríla 1972 ..., článok 1 ods. 1 a 2 druhej smernice Rady 84/5/EHS z 30. decembra 1983 ... zmenenej a doplnenej smernicou 2005/14/ES a článok 1 prvý odsek tretej smernice Rady 90/232/EHS zo 14. mája 1990... sa majú vykladať v tom zmysle, že **povinné poistenie** zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla **má pokrývať aj náhradu nemajetkovej ujmy** spôsobenej blízkym osobám obetí usmrtených pri dopravnej nehode, **ak jej náhradu na základe zodpovednosti poisteného za škodu upravuje vnútroštátne právo uplatniteľné v spore vo veci samej.**“

ESD v rámci svojej judikatúry rozlišuje v rámci PZP medzi dvoma druhmi právnych vzťahov:

- ➔ základného zodpovednostného vzťahu medzi škodcom a poškodeným a
- ➔ nastavbového právneho vzťahu medzi poisteným škodcom a poisťovňou.

6

PZP: základný (A) a nadstavbový (B) právny vzťah

- **A. Kto a za akých podmienok zodpovedá za škodu, a komu a v akom rozsahu sa má náhrada škody vyplatiť.** Úprava tejto otázky je vecou členského štátu EÚ. V pomeroch SR to znamená, že podmienky zodpovednosti prevádzateľa motorového vozidla upravujú ustanovenia § 427 až 431 OZ a že vodič zodpovedá podľa § 420 OZ (subjektívna zodpovednosť). Rozsah a spôsob náhrady škody upravujú ustanovenia § 442 až 449a OZ.
- **B. Nárok poisteného voči poisťovni, aby táto za neho nahradila ním spôsobenú škodu, ako aj to, za akých podmienok, a v akom rozsahu sa má poskytnúť poistné plnenie** nie však poistenému, ale tretej osobe, t. j. poškodenému. **Do tohto právneho pomeru zasahuje európske právo**, a to v oblasti PZP prostredníctvom tzv. motorových smerníc. Rozsah poistného krytia upravujú v nadväznosti na tieto smernice ustanovenia § 4 (druhy škôd krytých PZP), § 7 (limity poistného krytia) zákona č. 381/2001 Z. z.
- **Smernice EÚ riešia predovšetkým a zásadne iba nadstavbový vzťah, t. j. ukladajú členským štátom, aby prijali také opatrenia, aby z poistného krytia neboli vylúčené nároky poškodených, ktoré im priznáva vo vzťahu ku škodcom v základnom zodpovednostnom vzťahu právo členského štátu.**

7

Analýza rozsudku ESD C 22/12

- ❑ **Náhrada nemajetkovej ujmy nie je predmetom úpravy európskeho práva**, pretože táto problematika spadá do právomoci členského štátu; **harmonizácia právnych úprav sa netýka spôsobu a rozsahu náhrady škody.**
- ❑ **Harmonizácia právnych úprav v predmetnej oblasti sa týka iba rozsahu poistného krytia v tom zmysle, že z poistného krytia nemožno vylučovať či redukovať také nároky poškodených, ktoré im vyplývajú z národnej právnej úpravy zodpovednosti za škodu.**
- ❑ Podľa ESD PZP „**má pokrývať**“ aj náhradu nemajetkovej ujmy spôsobenej blízkym osobám, ktoré boli usmrtené pri dopravnej nehode, iba **ak jej náhradu na základe zodpovednosti poisteného za škodu upravuje vnútroštátne právo.**
- ❑ Národnú úpravu nárokov poškodených na náhradu škody upravuje šiesta časť Obč. zák.: „Spôsob a rozsah náhrady“ (§ 442 a nasl. OZ); nárok na náhradu nemajetkovej ujmy tretích osôb nie je tu upravený.
- ❑ Z ustanovenia § 4 ods. 2 písm. a) zákona č. 381/2001 Zb. o PZP vyplýva, že toto poistenie **nepokrýva uvedený druh nemajetkovej ujmy, ale kryje iba „škodu na zdraví“**, pričom škodu na zdraví a nároky spôsobené zásahom do osobnostných práv Obč. zák. striktné od seba odlišuje.
- ❑ Smernice ES/EÚ upravujúce PZP ako **sekundárne európske právo nemajú priamy ani subsidiárny účinok** na národnú právnu úpravu odškodňovania obetí dopravných nehôd a zavádzajú iba členské štáty; smernicu EÚ nemožno priamo aplikovať na FO a PO.
- ❑ ESD **nekonštatoval v citovanom rozsudku, že ustanovenie § 4 ods. 2 písm. a) zákona č. 381/2001 Zb. o PZP je v rozpore s niektorou zo smerníc upravujúcich PZP** (to vyplýva aj z vyššie uvedeného vyjadrenia Kancelárie zástupcu SR pred súdmi EÚ).
- ❑ V SR platí princíp písaného práva, čo je v protiklade s princípom sudcovskej tvorby práva; na základe uvedeného **rozsudok ESD nemá subsidiárny právny účinok na právny poriadok SR**, ktorý je predmetnej oblasti daný výslovnou zákonnou úpravou.

8

Závery analýzy rozsudku C-22/12

- Súkromné právo členského štátu, pokiaľ sa neprieči právu EÚ, je oprávnený vykladať iba národný súd, ktorý je povinný vychádzať z platnej právnej úpravy danej zákonom č. 381/2001 Zb. o PZP a Obč. zák.. Z právnej úpravy *de le lata* jasne vyplýva, že:
- ➤ právna úprava SR v § 16 OZ jasne rozlišuje medzi škodou a ujmom spôsobenou zásahom do osobnostného práva (škodou sa rozumie majetková a nemajetková ujma upravená v šiestej časti Obč. zák. a nemajetkovou ujmom spôsobenou zásahom do osobnostných práv je ujma uvedená v § 13 ods. 2 OZ),
- ➤ podľa § 4 ods. 2 písm. a) zákona č. 381/2001 Z. z. sa z PZP hradí okrem iného škoda na zdraví (to čo považuje platná legislatíva za škodu na zdraví je uvedené v § 444 a nasl. OZ; za takú škodu sa nepovažuje nemajetková ujma spôsobená zásahom do práv uvedených v § 11 a nasl. OZ),
- ➤ podľa platnej úpravy a názoru doktríny platí v slovenskom deliktuálnom práve princíp adekvátnej príčinnej súvislosti, t. j. škodca zodpovedá iba za škodu, ktorá je priamym výsledkom jeho protiprávneho konania; tzv. nepriama škoda alebo škoda tretej osoby sa zásadne nenahrádza (napr. nárok na náhradu škody nemá tretia osoba, ktorá v dôsledku úľakovej reakcie na zrážku dvoch motorových vozidiel dostane infarkt).

9

Rozsudok Najvyššieho súdu SR z 20. 4. 2011, sp. zn. 4 Cdo 168/2009

„K otázke novej interpretácie náhrady škody v tom zmysle, že by bolo možné pod pojem škoda pre účely zákona č. 381/2001 Z. z. podradiť i nárok na náhradu nemajetkovej ujmy spočívajúci v strate blízkej osoby, dovolací súd poznamenáva, že **platná právna úprava dôsledne rozlišuje medzi právom na ochranu osobnosti upravenom v § 11 a nasl. OZ** (s ním spojeným právom na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch) **a právom na náhradu škody v zmysle § 415 a nasl. OZ**. Medzi týmito dvomi inštitútmi je pojmová a obsahová odlišnosť. **Zásadný rozdiel je aj medzi odškodnením nemajetkovej ujmy v peniazoch a náhrady škody ako majetkovej ujmy, ktorý spočíva v tom, že pri určení výšky nemajetkovej ujmy v peniazoch sa vychádza iba z predpokladu, akú ujmu mohol zásah vyvolať** (nemožno presne zistiť skutočnú ujmu). **V prípade náhrady škody treba však výšku škody presne uviesť a preukázať**. Právo na náhradu škody a právo na ochranu osobnosti fyzickej osoby podľa platnej právnej úpravy teda predstavujú dve celkom samostatné práva, ktoré sú podmienené rôznou sférou ochrany zabezpečovanej občianskym zákonníkom.

Odlišnosť nemajetkovej ujmy podľa § 13 ods. 2 OZ od škody podľa ustanovenia § 420 a nasl. OZ potvrdzuje tiež ustanovenie § 16 OZ, podľa ktorého **kto neoprávneným zásahom do práva na ochranu osobnosti spôsobí škodu, zodpovedá za ňu podľa ustanovení tohto zákona o zodpovednosti za škodu**.

Podľa súčasne platnej právnej úpravy možno teda nemajetkovú ujmu za zásah do osobnostných práv usmrtením blízkej osoby uplatňovať len mimo rámec inštitútu zodpovednosti za škodu, t. j. podľa § 11 a nasl. OZ.“

10

Kontravotum JUDr. Čirča

Ujma pozostalých by sa mala hradiť z PZP, pretože:

- pojem škody treba vykladať extenzívne; pod neho spadá aj nemajetková ujma za zásah do osobnostných práv pozostalých,
- vzniká značné majetkové riziko subjektov zodpovedajúcich za túto nemajetkovú ujmu,
- nemožno opomínať účel zákona; treba sa od neho odchyliť, ak si to vyžaduje účel zákona, história jeho vzniku, systematická súvislosť a pod.,
- v úrazovom poistení sa vypláca pozostalým jednorazové odškodnenie, ak zamestnanec zomrie pri pracovnej ceste (maximálne 46 tis. Euro),
- eurokonformný výklad pojmu škoda, majetková a nemajetková ujma

11

Rozsudok ESD, sp. zn. C-300/10 vo veci Marques Almeida

Súdny dvor EÚ rozhodol, že z cieľa (aj v napadnutom rozsudku citovanej) prvej, druhej a tretej motorovej smernice, ako aj z ich znenia vyplýva, že

- ➔ zámerom smerníc nie je harmonizácia režimov zodpovednosti za škodu v členských štátoch a
- ➔ podľa súčasného stavu právneho poriadku EÚ sú členské štáty stále oprávnené autonómne upraviť režim zodpovednosti za škodu, ktorý sa uplatňuje na dopravné nehody spôsobené prevádzkou motorových vozidiel.

12

Nemajetková ujma v štátoch EÚ

V členských štátoch EÚ sú **štyri základné systémy** náhrady nemajetkovej ujmy pozostalých:

- 📖 Schadensregulierung bei Verkehrsunfällen in Europa. Ausländischen Anwaltsverein. Hamurg 2010
- 📖 Bachmeier, W.: Regulierung von Auslandsunfällen. Nomos, Baden-Baden 2013

1. Právny systém, ktorý vylučuje akékoľvek nároky na náhradu škody tretích osôb, ktoré neboli účastníkmi dopravnej nehody.
 2. Právny systém, ktorý **nemá síce výslovnú úpravu**, ale náhradu ujmy pozostalých výnimočne **pripúšťa súdna prax**.
 3. Právny systém, ktorý **má výslovnú právnu úpravu**, ale konkrétna **výška náhrady nemajetkovej ujmy je striktné limitovaná**.
 4. Právny systém, ktorý **má výslovnú právnu úpravu**, ale sa **ponecháva súdnej praxi, aby tá určila výšku náhrady nemajetkovej ujmy v každom konkrétnom prípade**.
1. Právo na náhradu nemajetkovej ujmy pre pozostalých nepoznajú napr. v Holandsku, Bulharsku, pobaltských a škandinávskych štátoch (s výnimkou Švédska).

13

Nemecký právny systém

V **Nemecku a v Rakúsku** vyvodila súdna prax nároky pozostalých na náhradu nemajetkovej ujmy zo všeobecných ustanovení o zodpovednosti za škodu (v Nemecku z § 823 BGB, v Rakúsku z § 1325 ABGB), pričom vznik uvedeného práva a výška nároku je predmetom dokazovania. Tento systém platí aj vo **Švajčiarsku** a v Maďarsku platil do r. 2013.

Súdna prax pripúšťa náhradu nemajetkovej ujmy (*Trauerschmerzengeld* v Rakúsku) za týchto podmienok:

- ➡ musí byť preukázaný **evidentný negatívny vplyv správy o úmrtí blízkej osoby na zdravotný stav oprávneného**;
- ➡ osoba zodpovedná za škodu privodila smrť poškodeného v dôsledku svojej **hrubej nedbanlivosti alebo úmyselne** (toho sa pridrižiava prax rakúskych súdov);
- ➡ jednou z príčin smrti poškodenej osoby **nebolo porušenie pravidiel cestnej premávky** (napr. že usmrtený nebol v čase nehody pripútaný v motorovom vozidle);
- ➡ výška nemajetkovej ujmy je **limitovaná okruhom osôb**, existenciou rodinných a spoločenských väzieb medzi usmrteným a pozostalými a postavením usmrteného v spoločnosti.

Najvyššie odškodné bolo v Rakúsku priznané na základe rozsudku OGH z 30. 10. 2003, sp. zn. 2 Ob 186/03. Išlo o nárok pozostalého manžela, ktorý pri dopravnej nehode stratil **manželku a 3 maloleté deti**. Nehodu zaviniel vodič nákladného motorového vozidla, ktorý išiel v protismere. OGH priznal pozostalému manželovi náhradu nemajetkovej ujmy vo výške **65.000 eur**, pričom túto sumu odôvodnil „ťažkou a trvalou psychickou traumou pozostalého manžel.

14

Románsky model s paušálnymi sumami

- Pre právnu úpravu týchto štátov je príznačné, že **pozostalým priznávajú presne určenú paušálnu sumu, ktorej výška závisí od stupňa príbuzenstva, a to bez toho, aby forma alebo druh zodpovednosti škodcu boli predmetom dokazovania.**
- **Francúzsko, štáty Beneluxu, Španielsko a Portugalsko, ale aj Veľká Británia.**
- **Belgicko:** Platia paušálne sumy odškodnenia pozostalých: **manželka a družka** (v prípade dlhodobého spolužitia) **po 12.500 eur**, **dieťa** žijúce s usmrteným rodičom v spoločnej domácnosti **12.500 eur** (dieťa žijúce mimo spoločnej domácnosti 5.000 eur), **rodič** žijúci v spoločnej domácnosti s usmrteným **7.500 eur** (rodič žijúci mimo spoločnej domácnosti 3.750 eur), **nasciturus 2.500 eur**, súrodenec žijúci v spoločnej domácnosti s usmrteným 2.500 eur (žijúci mimo spoločnú domácnosť 1.500 eur) atď.
- Vo **Francúzsku** boli nároky pozostalých na náhradu nemajetkovej ujmy (*préjudice moral*) priznané najvyšším súdom (*Cour de cassation*) až v r. 1998 (*Cass. 2e civ. 2. 12. 1998*). *Paušálne náhrady sú tu o niečo vyššie ako v Belgicku* (napr. súrodenec v prípade smrti súrodenca má nárok na paušálne odškodné vo výške 10.000 eur), ale s tým, že vo Francúzsku prihliadajú sudy aj na spoluzavinenie poškodeného.
- Osobitný systém platí v **Španielsku**, kde v dôsledku korupčného správania niektorých sudcov boli nútení zaviesť tzv. tabuľkový systém odškodňovania pozostalých.

15

System nelimitovanej výšky náhrady

Taliansko, Grécko, Rumunsko, Maďarsko (2013) a Česko (2014).

Tento systém je kritizovaný, pretože v prostredí justície zvädza ku korupčnému správaniu.

Taliansko: Výšku *danno morale* pre pozostalých určujú jednotlivé provinčné sudy prostredníctvom svojich vlastných tabuliek. Najznámejšie tabuľky krajského súdu v Ríme a v Miláne. Milánsky súd:

150.000 až 300.000 eur, ak ide o právo jedného z rodičov za smrť maloletého dieťaťa alebo právo dieťaťa za smrť jedného z rodičov alebo právo manžela za smrť druhého manžela, s ktorým žil v spoločnej domácnosti a

21.000 eur do 130.000 eur, ak ide o právo súrodenca za smrť svojho súrodenca alebo právo starých rodičov za smrť vnuka alebo vnučky.

Pri určení výšky náhrady v rámci uvedeného rozpätia zohľadňujú talianske sudy tieto okolnosti:

- vek zomrelej osoby a vek pozostalých,
- stupeň príbuzenstva,
- to, či rodinní príslušníci žili pred smrťou obeť v spoločnej domácnosti,
- či sú ešte aj ďalší príbuzní,
- druh a povaha vzťahu so zomrelým a pod.

16

Ako ďalej alebo úvahy do lege ferenda

Je spoločenská objednávka problém riešiť.

Súčasný systém náhrady škody je živelný a zle nastavený.

Treba správneho nastavenia systému odškodňovania.

Princípy európskeho práva zodpovednosti za škody (*Principles of European Tort Law*) v znení z 19. 5. 2005. Čl. 10:301 „Nemajetková ujma“ (*Non-pecuniary damage*), „každé poškodenie záujmu iného ospravedlňuje náhradu aj nemajetkovej ujmy... Nemajetková ujma môže byť predmetom náhrady aj u osôb, ktoré mali úzke väzby s poškodeným, ktorý utrpel veľmi vážnu alebo fatálnu ujmu. Pri stanovení výšky takej ujmy sa musí prihliadať na všetky okolnosti prípadu, vrátane vážnosti, trvania a následkov takejto ujmy. Na stupeň zavinenia škodcu sa má prihliadať iba vtedy, ak výnimočne prispelo k vzniku ujmy... **Pri stanovení náhrady škody za nemajetkovú ujmu poškodeným by sa mali pri objektívne podobných ujmach priznávať porovnateľné sumy.**“

17

Návrh na paušálny systém odškodňovania

Navrhujeme, aby v prípade zavedenia náhrady nemajetkovej ujmy pozostalých po obeti dopravnej nehody **bola výška odškodnenia pre jednotlivé skupiny príbuzných stanovená paušálnymi sumami s možnosťou ich valorizácie.**

K uvedenej úvahe nás vedú **posledné skúsenosti v súvislosti so žalobami pozostalých na náhradu nemajetkovej ujmy.** Do dnešného dňa bolo podaných viac ako 210 žalôb, pričom celková žalovaná suma dosahuje 47.000.000 eur.

Najnižšia žalovaná suma je 13.000 eur a najvyššia žalovaná suma v jednej veci 7 000 000 eur. V kauze Hassová je to suma 3.900.000 eur. Druhým rekordérom v poradí je žaloba na 1.050.000 eur. Obe tieto žaloby boli podané v obvode Krajského súdu v Prešove.

Z uvedených žalôb je zrejma snaha „určitých ľudí“ nabaliť sa za každú cenu na tomto type žalôb na úkor nás všetkých, ktorí si prostredníctvom platenia poisťného poisťujeme svoju zodpovednosť za škodu.

18

Argumenty v prospech paušálneho systému

Výšku nemajetkovej ujmy nie je možné exaktne vyčíslit v peniazoch a jej určenie nemožno ponechať na ľubovôľu žalobcov či súdov, ktoré ostatne patria u nás medzi najmenej dôveryhodné inštitúcie.

Sú veľmi **negatívne skúsenosti z rozhodovacej praxe súdov** pri odškodňovaní bolestí a sťaženia spoločenského uplatnenia, keď súdy v skutkovo a právne rovnakých veciach priznávajú diametrálne odlišné sumy odškodnenia.

Stanovením pevných súm odškodnenia sa zabezpečí **právna istota a predvídateľnosť práva**, a to najmä v súvislosti s dopravnými nehodami, ktoré majú vždy skutkovo a právne rovnaký scenár.

Stanovením paušálnych súm sa zabezpečí **rýchle mimosúdne odškodnenie pozostalých** a dôjde k odbremeneniu súdov, ktoré sú už aj tak neúmerne zaťažované inou agendou.

V prípade paušálne stanovených náhrad budú môcť poisťovne **zakalkulovať toto riziko do ceny poistného**, ktoré je už v súčasnosti jedno z najnižších v Európe (aktuálne 117 euro na motorové vozidlo).

Paušálny systém odškodňovania by bol v súlade so súčasnou **politikou štátu**, ktorá zaviedla prax vyplácania rovnakých paušálnych náhrad rodinám pozostalým v prípade veľkých priemyselných havárií.

19

Ďakujem za pozornosť

20